

Arbetslivskommissionen för markanläggnings-, sten-, och gruvbranschen, lägesbild 2018–2019

Arbetslivskommissionen för markanläggnings-, sten-, och gruvbranschen har utarbetat en lägesbild över kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunskande inom sitt område. Till arbetslivskommissionernas uppgifter hör att årligen producera information om kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunskandet inom den egna branschen (Statsrådets förordning om yrkesutbildning 673/2017). För detta uppdrag har arbetslivskommissionerna haft tillgång till uppgifter om uppföljning, bedömning och respons, bland annat utbildningsförvaltningens statistik- och styrningstjänster och i den nationella informationsresursen KOSKI.

Uppgifterna om utförda studieprestationer 2018 gjordes tillgängliga för kommissionerna våren 2019. Eventuella korrigeringar som läroanstalterna har gjort i KOSKI-informationen efter denna tidpunkt visas inte i denna lägesbild. Detta gäller även statistiken över mängden utförda studieprestationer 2019 som tagits fram ur informationsresursen KOSKI i början av 2020. De granskade prestationsmängderna publiceras senare i utbildningsförvaltningens statistiktjänst Vipunen.fi.

De uppgifter som har utnyttjats i lägesbilden har plockats direkt från informationsresursen KOSKI i den form som läroanstalterna har uppgett dem. Statistiken kan innehålla bristfälliga eller felaktiga uppgifter. Till exempel på grund av tekniska orsaker har alla uppgifter som antecknats i läroanstalternas egna studiehanteringssystem inte överförts korrekt till KOSKI. Dessa uppgifter statistikförs under punkterna "inga uppgifter"/"har inte meddelats".

Även kommissionernas besöksrapporter, begäran om rättelse och utlåtanden har använts som källmaterial.

Antal avlagda examina och examensdelar

Examens- och examensdelsprestationer	2018		2019	
	hela examen	examensdelar	hela examen	examensdelar
Grundexamen inom gruvbranschen	46	346	51	385
Kompetensområdet för gruvarbete	0		0	
Kompetensområdet för anrikning	0		0	
Grundexamen inom lantmäteri-branschen	64	427	53	334
Grundexamen inom byggnadsbranschen	2 484	21 416	2 179	22 804
Kompetensområdet för husbyggnad	2 001		1 764	
Kompetensområdet för stenbranschen	33		23	
Kompetensområdet för jordbyggnad	74		25	
Kompetensområdet för schaktningsmaskintransport	336		343	
Kompetensområdet för jordbyggnad, kompetensområdet för husbyggnad	1		2	
Tomma	39		22	

Yrkesexamen för yrkesdykare	0	114	10	41
Yrkesexamen inom gruvbranschen	79	243	28	80
Kompetensområdet för underjordsbrytning	60		23	
Kompetensområdet för dagbrytning	4		1	
Tomma	15		4	
Yrkesexamen inom stenbranschen	18	50	7	28
Kompetensområdet för stenbrytning	1		0	
Kompetensområdet för montering	9		5	
Kompetensområdet för förädling	6		2	
Tomma	2		0	
Yrkesexamen inom lantmäteri-branschen	9	16	1	4
Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	261	615	189	826
Kompetensområdet för användning av anläggningsmaskiner	27		40	
Kompetensområdet för berganläggning	6		7	
Kompetensområdet för asfalteringsarbeten	23		20	
Kompetensområdet för miljöarbeten	6		9	
Kompetensområdet för nätanläggning	18		14	
Kompetensområdet för transporter inom infrastrukturområdet	20		15	
Kompetensområdet för grundläggning	1		1	
Kompetensområdet för underhåll av trafikområden	9		4	
Kompetensområdet för fordonskrantransport	0		0	
Tomma	151		79	
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	33	80	49	167
Yrkesexamen för fordonskranförare	6	306	5	44
Totalt	3 000	23 613	2 572	24 713

** Uppgifterna är hämtade 25.2.2019 (för 2018) och 15.1.2020 (för 2019) och uppgifterna har inte uppdaterats efter detta. Prestationerna för examensdelarna omfattar inte examensdelar som uppgetts vara lokala.*

Målet med studierna per examensdel (antal)	2018		2019	
	mål: hela examen	mål: examensdel/ delar	mål: hela examen	mål: examensdel /delar
Grundexamen inom gruvbranschen	342	4	383	2
Grundexamen inom lantmäteribranschen	425	2	332	2
Grundexamen inom byggnadsbranschen	20765	651	21515	1289
inneh. kompetensområdet för stenbranschen, kompetensområdet för jordbyggnad, kompetensområdet för schaktningsmaskintransport				
Yrkesexamen för yrkesdykare	28	86	41	0
Yrkesexamen inom gruvbranschen	231	12	80	0
Yrkesexamen inom stenbranschen	40	10	17	11
Yrkesexamen inom lantmäteribranschen	16	0	4	0
Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	591	24	562	264
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	80	0	167	0
Yrkesexamen för fordonskranförare	16	290	12	32
Totalt	22534	1079	23113	1600

Diskussion

Antalet prestationer för examina och examensdelar, utveckling

Prestationerna inom kompetensområdena är få.

På grund av den stora valfriheten får studerande ofta inte någon anteckning om kompetensområde på sitt betyg, eftersom kompetensområdet inte blir komplett. Till exempel om man väljer en av ett kompetensområdes fyra delar utanför kompetensområdet i yrkesexamen ($30 + 40 + 40 + 40 = 150$ kp) uppfylls inte längre villkoren för kompetensområdet.

De gemensamma examendelarna kan förklaras med att antalet hela grundexamen minskat om man jämför examensprestationerna från 2019 med prestationerna från 2018.

Antalet yrkesexamina inom stenbranschen förklaras åtminstone av att man genom grundexamen styrs till utbildningen. Detta kommer att synas med fördröjning i examensmängderna.

Framtiden visar i vilken riktning antalet examina och examensdelar utvecklas.

För examensdelarna uppges endast antalet, eftersom examensdelarna inte har specificerats separat i tabellen.

Marginellt avlagda examina och kompetensområden

Det har skett en kraftig minskning i antalet avlagda yrkesexamen för fordonskranförare.

Det ordnas få yrkesexamen för fordonskranförare och yrkesexamen för yrkesdykare.

Den prövningsbaserade finansieringen påverkar.

Situationen förklaras också av att examensdelarna finns under yrkesexamen inom markanläggningsbranschen.

Anordnande av examina

Examen	Anordnar-tillstånd	Aktiva anordnare	Övrigt
Yrkesexamen för yrkesdykare	1	1	i en övergångstid fram till 31.7.2022
Yrkesexamen inom gruvbranschen	5	4	i kraft 1.8.2020
Grundexamen inom gruvbranschen	52	5	i kraft 1.8.2018
Yrkesexamen inom stenbranschen	7	3	i kraft 1.1.2019
Yrkesexamen inom lantmäteribranschen	5*	1	i kraft 1.12.2018
Grundexamen inom lantmäteribranschen	57	8	i kraft 1.8.2018
Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	20	14	i en övergångstid fram till 31.12.2021
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	14	12	i kraft 1.1.2018
Grundexamen inom byggnadsbranschen	58	51	i en övergångstid fram till 31.12.2021

** aktiviteten bestäms utifrån om utbildningsanordnaren/läroanstalten registrerat examens- eller examensdelsprestationer i den KOSKI-data från 2018 eller 2019 som tillställts kommissionen. Uppgifterna är hämtade 25.2.2019 (för 2018) och 15.1.2020 (för 2019) och uppgifterna har inte uppdaterats efter detta.*

Diskussion

Ändringar i antalet anordnartillstånd och anordnande av examina

Det har skett ändringar i antalet anordnartillstånd

Utbildningsanordnarna har för säkerhets skull ansökt om anordnartillstånd.

Utbildningsanordnarna har ansökt om anordnartillstånd för alla examensdelar.

Om den egna kompetensen inte räcker till samarbetar läroanstalterna vid behov (genom köp) med andra läroanstalter.

Ändringarna är störst inom grundexamen inom gruvbranschen och grundexamen inom lantmäteribranschen.

Fördelningen av examens-/examensdelsprestationer mellan utbildningsanordnarna

Geografisk och språklig täckning vid anordnande av examina

Den största delen av examina avläggs helt klart i Nyland. Därifrån kommer också flest prestationer.

Examina inom markbyggnadsbranschen ordnas runt om i Finland.

Inom stenbranschen finns det endast tre aktiva utbildare, varav en fortfarande är artesanbaserad.

Den geografiska täckningen är god, huvudspråket är finska.

År 2018 ordnades 3,5 procent och 2019 4,54 procent av grundexamina inom byggbranschen på svenska.

Kvaliteten på genomförandet av yrkesprov och bedömningen av kunnande

Grundexamen inom gruvbranschen

Miljöer där yrkesprov genomförts (2018): arbetsplats och läroanstalt 10,98 %, läroanstalt 25,72 %, arbetsplats 5,78 %.

Inga uppgifter 57,51 %.

Miljöer där yrkesprov genomförts (2019): arbetsplats och läroanstalt 19,48 %, läroanstalt 19,74 %, arbetsplats 11,43 %.

Inga uppgifter 49,35 %.

Bedömningen har genomförts av (2019): arbetsgivare, företrädare för arbetslivet + lärare/utbildningsanordnare 57, endast bedömare som företräder utbildningsanordnaren och lärare tom, endast arbetsgivare/arbetslivet 2. Lärare 118. Inga uppgifter 190.

Yrkesexamen inom gruvbranschen

Miljöer där yrkesprov genomförts (2018): arbetsplats och läroanstalt 9,88 %, läroanstalt tom, arbetsplats 12,76 %. Inga uppgifter 77,37 %.

Miljöer där yrkesprov genomförts (2019): arbetsplats och läroanstalt 21,25 %, läroanstalt 1,25 %, arbetsplats 5 %. Inga uppgifter 72,5 %.

Bedömningen har genomförts av (2019): arbetsgivare, företrädare för arbetslivet + lärare/utbildningsanordnare 22, endast bedömare som företräder utbildningsanordnaren och lärare tom, endast arbetsgivare/arbetslivet tom. Lärare tom. Inga uppgifter 58.

Grundexamen inom lantmäteribranschen

Miljöer där yrkesprov genomförts (2018): arbetsplats och läroanstalt 4,45 %, läroanstalt 18,97 %, arbetsplats 33,96 %.

Inga uppgifter 42,62 %.

Miljöer där yrkesprov genomförts (2019): arbetsplats och läroanstalt 0,6 %, läroanstalt 14,67 %, arbetsplats 45,21 %.

Inga uppgifter 39,52 %.

Bedömningen har genomförts av (2019): arbetsgivare, företrädare för arbetslivet + lärare/utbildningsanordnare 167, endast bedömare som företräder utbildningsanordnaren och lärare tom, endast arbetsgivare/arbetslivet tom.

Lärare 8. Inga uppgifter 132.

Yrkesexamen inom lantmäteribranschen

Miljöer där yrkesprov genomförts (2018): arbetsplats 87,5 %. Inga uppgifter 12,5 %.

Miljöer där yrkesprov genomförts (2019): arbetsplats 100 %.

Bedömningen har genomförts av (2019): arbetsgivare, företrädare för arbetslivet + lärare/utbildningsanordnare 4 endast bedömare som företräder utbildningsanordnaren och lärare tom, endast arbetsgivare/arbetslivet tom. Lärare tom. Inga uppgifter tom.

Grundexamen inom byggnadsbranschen

Miljöer där yrkesprov genomförts (2018): arbetsplats och läroanstalt 4,08 %, läroanstalt 18,47 %, arbetsplats 29,4 %.

Inga uppgifter 47,98 %.

Miljöer där yrkesprov genomförts (2019): arbetsplats och läroanstalt 4,11 %, läroanstalt 15,98 %, arbetsplats 31,23 %.

Inga uppgifter 48,68 %.

Bedömningen har genomförts av (2019): arbetsgivare, företrädare för arbetslivet + lärare/utbildningsanordnare 6 227, endast bedömare som företräder utbildningsanordnaren och lärare 175, endast arbetsgivare/arbetslivet 205.

Lärare 3 883. Inga uppgifter 10 905.

Yrkesexamen inom stenbranschen

Miljöer där yrkesprov genomförts (2018): arbetsplats och läroanstalt 16 %, läroanstalt tom, arbetsplats 28 %. Inga uppgifter 56 %.

Miljöer där yrkesprov genomförts (2019): arbetsplats och läroanstalt 21,43 %, läroanstalt tom, arbetsplats 28,57 %. Inga uppgifter 50 %.

Bedömningen har genomförts av (2019): arbetsgivare, företrädare för arbetslivet + lärare/utbildningsanordnare 15, endast bedömare som företräder utbildningsanordnaren och lärare tom, endast arbetsgivare/arbetslivet tom. Lärare tom. Inga uppgifter 13.

Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen

Miljöer där yrkesprov genomförts (2018): arbetsplats och läroanstalt 0,81 %, läroanstalt 0,33 %, arbetsplats 46,83 %.

Inga uppgifter 52,03%.

Miljöer där yrkesprov genomförts (2019): arbetsplats och läroanstalt 2,91 %, läroanstalt 1,57 %, arbetsplats 42,37 %.

Inga uppgifter 53,15 %.

Bedömningen har genomförts av (2019): arbetsgivare, företrädare för arbetslivet + lärare/utbildningsanordnare 425, endast bedömare som företräder utbildningsanordnaren och lärare tom, endast arbetsgivare/arbetslivet tom.

Lärare 44. Inga uppgifter 350.

Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen

Miljöer där yrkesprov genomförts (2018): arbetsplats 57,5 %, arbetsplats och läroanstalt tom, läroanstalt tom. Inga uppgifter 42,5 %.

Miljöer där yrkesprov genomförts (2019): arbetsplats 43,71 %, arbetsplats och läroanstalt tom, läroanstalt tom.

Inga uppgifter 56,25 %.

Bedömningen har genomförts av (2019): arbetsgivare, företrädare för arbetslivet + lärare/utbildningsanordnare 68, endast bedömare som företräder utbildningsanordnaren och lärare tom, endast arbetsgivare/arbetslivet tom. Lärare 5. Inga uppgifter 94.

Yrkesexamen för yrkesdykare

Miljöer där yrkesprov genomförts (2018): läroanstalt 95,61 %. Inga uppgifter 4,39 %.

Miljöer där yrkesprov genomförts (2019): inga uppgifter 100 %.

Bedömningen har genomförts av (2019): inga uppgifter 41. Arbetsgivare, företrädare för arbetslivet + lärare/utbildningsanordnare tom, endast bedömare som företräder utbildningsanordnaren och lärare tom, endast arbetsgivare/arbetslivet tom. Lärare tom.

Yrkesexamen för fordonskranförare

Miljöer där yrkesprov genomförts (2018): arbetsplats och läroanstalt 0,33 %, läroanstalt 5,56 %, arbetsplats 4,9 %. Inga uppgifter 89,22 %.

Miljöer där yrkesprov genomförts (2019): arbetsplats och läroanstalt 22,73 %, läroanstalt 13,64 %, arbetsplats 43,18 %.

Inga uppgifter 20,45 %.

Bedömningen har genomförts av (2019): arbetsgivare, företrädare för arbetslivet + lärare/utbildningsanordnare 34, endast bedömare som företräder utbildningsanordnaren och lärare tom, endast arbetsgivare/arbetslivet tom. Lärare 3. Inga uppgifter 7.

Enligt studeranderesponsen inom yrkesutbildningen har PUK inom olika examina fått medeltalet 4, liksom också uppdatering och uppföljning under studietiden. Också medeltalet för yrkesproven var 4 i studeranderesponsen (slutenkät). Uppgifterna i yrkesproven ansågs mycket väl motsvara arbetslivet.

Examen	startenkät/PUK	slutenkät/yrkesprov
Grundexamen inom gruvbranschen	4,0	4,2
Grundexamen inom lantmäteribranschen	3,6	4,8
Yrkesexamen inom markanläggningsbranschen	4,2	4,6
Grundexamen inom byggnadsbranschen (alla kompetensområden)	4,0	4,2
Yrkesexamen inom stenbranschen	4,5	4,4
Specialyrkesexamen inom markanläggningsbranschen	inga uppgifter	5,0

** granskningsperioden för studeranderespons är 7/2018–9/2019. Bedömningsskala 1–5, där (5) helt av samma åsikt, (4) nästan helt av samma åsikt, (3) delvis av samma och delvis av annan åsikt, (2) nästan helt av annan åsikt, (1) helt av annan åsikt.*

Diskussion

Genomförande av tvåpartsbedömning vid bedömning av kunnande och motiveringar för genomförande av yrkesprov vid läroanstalter

Genomförandet av tvåpartsbedömningen fungerar så länge också en företrädare för arbetslivet och inte bara lärare deltar i bedömningen. Bedömningarna genomförs ganska ofta av två eller endast en lärare. Dessutom uppges läroanstalten ofta som yrkesprovsmiljö, eller så saknas uppgifterna (sammanlagt 55 procent). Uppenbarligen ordnar de traditionella läroanstalterna på ungdomsstadiet fortfarande ofta sina yrkesprov i läroanstaltsmiljön. Yrkesprov som ordnas vid en läroanstalt borde inte alls godkännas i yrkesexamen.

Rättelser av bedömning

Det går inte att generalisera. Inga begäran om rättelse av bedömning har inkommit till arbetslivskommissionen för behandling.

Planer för bedömning av kunnande

Planerna för bedömning av kunnande har utarbetats enligt samma mönster. Planerna används som verktyg i vardagen.

Genomförandet av den personliga tillämpningen i praktiken

Genomförandet av den personliga tillämpningen i praktiken beror främst på den examensansvariga personens aktivitet. Finns det arbetsmoral eller registreras endast att examen är avlagd utan planering med examinandens.

Utvecklingsområden i utbildningsanordnarnas verksamhet

För att anordnarna ska kunna göra en mer mångsidig utvärdering bör de få respons från de företag som anställer eller tar emot praktikanter. De kan bäst bedöma utbildningsnivån när de studerande övergår till arbetslivet.

Hur väl fungerar examensgrunderna

Diskussion

Examengrundernas arbetslivsmotsvarighet

Examensgrunderna motsvarar arbetslivets krav.

För att utbildningen ska lyckas bör det erbjudas fler praktiska övningar innan man övergår till praktik.

Det finns en motsvarighet. Arbetslivet har deltagit när examensgrunderna utarbetats (utlåtanderundor).

Genomförande av valfrihet vid avläggande av examina

Valfriheten i avläggandet av examina är berömvärd.

Vid valfrihet försvinner kompetensområdet, men detta ses inte som ett problem eftersom examen som helhet motsvarar en examen med kompetensområde.

Erfarenheter av hur de nya examensgrunderna fungerar

Varje gång examensgrunderna förnyas har man tagit ännu ett steg mot att de bättre ska kunna genomföras.